

Studiegids 2024 – 2025
Bacheloropleiding Film en Televisie
Scenario – Jaar 1

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding Scenario.....	3
2. Beroep en werkveld van Scenario.....	4
3. Team van Scenario.....	5
4. Globaal programma Scenario.....	6
Hoofdlijnen van het programma in jaar 1 t/m 4.....	6
Programmaoverzicht jaar 1.....	7
5. Detailbeschrijvingen programma jaar 1.....	8
Blok 1: Film als kunstvorm.....	8
Blok 2: idee ontwikkeling.....	9
Blok 3: Visual storytelling.....	11
Blok 4: Sound design en montage.....	12
Blok 5: Documentaire.....	13
Blok 6: Fictie.....	15
Specialisatieprogramma Scenario.....	16
Globaal programma specialisatie in blok 1.....	17
Globaal programma specialisatie in blok 2.....	17
Globaal programma specialisatie in blok 3.....	18
Globaal programma specialisatie in blok 4.....	18
Globaal programma specialisatie in blok 5.....	18
Globaal programma specialisatie in blok 6.....	19
Bijlage 1. De eindcompetenties van de opleiding.....	20

1. INLEIDING SCENARIO

Als scenarist ben je een maker en vertel je unieke, eigenzinnige verhalen. Maar je kunt het niet alleen – film is samenwerken. Voordat de film gemaakt kan worden gaan vele anderen met jouw werk aan de slag. Het eindresultaat zal nooit van jou alleen zijn, maar zonder jou is er geen film. Jij beheerst de kunst van het vertellen in beeld, op papier.

Het belang van het scenario in film, TV-drama en nieuwe media is groot. We zien dit binnen het schrijven voor series, in het ontstaan van nieuwe platforms voor drama en storytelling, en in de grote vraag naar schrijvers voor animatie en VR. Daarmee is het scenarioberoep een vak in ontwikkeling en hier spelen wij als afdeling Scenario op in.

Toch is er ook veel aan het vak dat niet in professionalisering gegoten is of kan worden. Het creëren, het opvoeden van een pril idee naar een stevige basis, het kiezen van richting, het uitzetten van een visie: dit zijn de stappen die je meer als persoon dan als schrijver zet, en dus veel te maken hebben met de vragen ‘wie ben jij?’, ‘wat gebeurt er in de wereld, en wat vind je daarvan?’, en ‘welke rol zie je daar voor jezelf in weggelegd?’.

Voor het vinden van verhalen, adviseren we: ‘hou het dicht bij jezelf’. Maar we verwachten ook een maatschappelijk bewustzijn en engagement, en een onderzoekende en nieuwsgierige blik naar ‘buiten’ toe. Het is belangrijk dat je gaandeweg je studie een plek durft in te nemen in de maatschappij, de kracht en impact van je werk in leert zien, en daarmee de stap zet van het particuliere verhaal naar het universele verhaal.

Om films, series en visuele vertellingen van betekenis te krijgen, moet je creatief kunnen denken en handelen, kunnen samenwerken en kritisch kunnen denken. Ook ontwikkel je als student gedurende de vier jaar bij Scenario een onderzoekende blik, een flexibele werkhouding, een innovatieve geest en communicatief vermogen. Al deze competenties zorgen ervoor dat de scenariostudent na vier jaar kan leunen op de drie pijlers van het scenarioschrijverschap: de schrijftechniek, de eigen stem, en het samenwerken.

Het curriculum bestaat uit veel aandacht voor dramaturgie, intensieve samenwerkingen met bijna alle disciplines van het filmproces: productie, regie, production design, visual effects, montage en sound design, een langdurige training in het schrijven en herschrijven van scenario's in allerlei formats (de korte film, de speelfilm, en series in verschillende lengtes), lessen op het gebied van storytelling en filosofie, een leeslijst, internationale uitwisselingen, en inspirerende gasten. Met veel aandacht voor schrijven in teams, schrijven voor nieuwe platforms, en het werken met acteurs bereiden we je voor op een beroepspraktijk waarin je als schrijver steeds veelzijdiger moet zijn.

Als scenariostudent op de Filmacademie ben je voor een groot deel zelf verantwoordelijk voor je eigen leertraject, en vragen we je verder te kijken dan het ambacht en de TV- en filmindustrie. We leren je in je eigen kracht te gaan staan. Niet iedere student doorloopt hetzelfde traject, maar dat is ook niet waar de waarde van deze opleiding zit. Het gaat erom dat er geen twee dezelfde scenarioschrijvers bestaan, en dat, mits je de verantwoordelijkheid neemt voor je eigen leerroute, voor ieder een plek is op de Filmacademie.

2. BEROEP EN WERKVELD VAN SCENARIO

Binnen de audiovisuele sector is het schrijven van een verhaal in de vorm van een scenario een apart en volwassen beroep. Dat gold heel lang vooral voor fictie: speelfilm en televisiedrama. Maar ook bij opdrachtfilms, commercials of multimediatproducties worden professionele verhalenvertellers ingeschakeld.

Scenarioschrijven is het uitwerken van een idee voor een productie door het verhaal op schrift te zetten in de vorm van een scenario. Het specifieke aan een scenario is, dat het in woorden op papier een beeld moet geven van wat de kijker uiteindelijk te zien en te horen krijgt. Het is dus geen literaire verhandeling. Het is een chronologische beschrijving van een beeldverhaal waarin de handelingen van personages en alle andere dramatische elementen worden beschreven, al dan niet onderbroken door dialogen. Het doel van een scenario is de verfilming ervan. Het scenario moet zo zijn geschreven dat financiers er ja tegen zeggen, dat een producent en een regisseur ermee aan de slag kunnen.

Het oorspronkelijke idee kan van de schrijver zelf zijn, het kan een bewerking van een boek zijn en het idee kan afkomstig zijn van de opdrachtgever. De opdrachtgever is in deze heel ruim geformuleerd. Dit kan bijvoorbeeld een omroep, een vrije producent, een regisseur, een reclamebureau, een bedrijf of instelling zijn.

Een scenario kan in lengte en naar programmacategorie variëren: korte film, komedie, single play, serie, webserie, soapserie, animatiefilm, opdrachtfilm, commercial of speelfilm. In geval van een documentaire zal het scenario een aangepaste vorm aannemen, omdat niet alles van tevoren kan worden vastgelegd. Wat er precies gedraaid gaat worden en wat mensen gaan zeggen ligt niet altijd vast en daar is in de beschrijving rekening mee gehouden. In het schrijven van een docudrama worden documentaire en fictie gecombineerd.

Tussen het eerste idee en de laatste versie maakt een scenario altijd verschillende fasen door. Belangrijk bij drama zijn de synopsis en het treatment, omdat deze zowel voor de schrijver als voor de opdrachtgever de mogelijkheid bieden om over de productie te kunnen communiceren: de opdrachtgever krijgt inzicht in waar de film over gaat, hoe het idee is uitgewerkt en hoe het verhaal zich zal voltrekken, de schrijver krijgt commentaar en kan controleren of hij op het goede spoor zit.

Een scenarioschrijver schept dus eigenlijk uit het niets een verhaal, een beeldend verhaal, waar later door anderen leven in geblazen wordt. Voor een scenarioschrijver zijn daarom nieuwsgierigheid, creativiteit, inventiviteit en een eigen visie op de wereld noodzakelijk. Ook is de balans tussen artistieke eigenzinnigheid en een coöperatieve instelling belangrijk. Doorzettingsvermogen en zelfstandigheid zijn ook onontbeerlijk: een scenarioschrijver brengt heel wat uren in zijn eentje door achter de computer.

Actuele ontwikkelingen rond de scenarioschrijver

- er liggen voor scenarioschrijvers nieuwe vragen en uitdagingen m.b.t. het vertellen van een verhaal (storytelling) vanuit de mogelijkheden van de vele nieuwe platforms en businessmodellen en vanuit transmediale en/of crossmediale benaderingen
- het traditionele scenarioschrijven is hier nog niet op afgestemd.

3. TEAM VAN SCENARIO

Het onderwijs wordt verzorgd door een vast team aangevuld met een aantal gastdocenten. Het vaste team zorgt ervoor dat het programma en de uitvoering ervan kwalitatief goed zijn. Dit *team* vormt de kern van de afstudeerrichting en bestaat uit:

- Anne van Melick – studieleider
- Ellen-Alinda Verhoeff – docent
- Rob Arends – docent
- Dirk Achten – coördinatie en ondersteuning (onderwijsbureau)

De *studieleider* is verantwoordelijk voor:

- de inhoud van het onderwijsprogramma als geheel (gemeenschappelijk en vakspecifiek)
- de opbouw en de samenhang van dat onderwijsprogramma
- het aansturen van de uitvoering van het onderwijs
- het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- het selecteren en begeleiden van geschikte gastdocenten
- het bijhouden en bewaken van de studievoortgang van studenten
- het overleggen met het werkveld over de eindkwalificaties en het onderwijsprogramma

De vaste docenten verzorgen zelf diverse onderdelen van het programma zoals het geven van lessen en het begeleiden en coachen van enkele oefeningen. *Gastdocenten* verzorgen bepaalde onderdelen van het programma. Enkele regelmatig terugkerende namen zijn:

- Esther Wouda
- Lenina Ungari
- Perla Vita Beerens
- Nena van Driel
- Eva MC Zanen
- Beri Shalmashi
- Don Duyns
- Willem Bosch
- Genelva Krind
- Vincent Tilanus
- Heleen Suèr
- Sacha Gertsik
- Pieter van den Berg

Medewerkers van het onderwijsbureau ondersteunen de studieleider en (gast)docenten bij de organisatie en de uitvoering van het onderwijs. Zij zorgen ervoor dat alles zo goed mogelijk verloopt.

Het *propedeuseteam* coördineert en ondersteunt het gemeenschappelijke onderwijs:

- Lonneke Worm - programmahoofd propedeuse
- Fleur van Berge - coördinatie & schrijfcoach propedeuse (vanuit onderwijsbureau)
- Blokdocenten (deze staan vermeld bij ieder blok) – hoofddocenten van een blok

4. GLOBAAL PROGRAMMA SCENARIO

Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4

Propedeuse: basisjaar

- grotendeels een gemeenschappelijk programma met de lichte
- gezamenlijke introductie op filmmaken en de verschillende disciplines
- diverse basistheorie, gekoppeld aan kleine praktijkoefeningen
- bezoek aan festivals
- specialisatieprogramma van de eigen afstudeerrichting
- aan het eind wordt vastgesteld of je geschikt bent om door te gaan naar de hoofdfase van de afstudeerrichting

Tweede jaar: ambacht en samenwerken

- vanaf nu werken studenten vooral vanuit de afstudeerrichting
- een aantal gemeenschappelijke praktijkoefeningen, waarin je leert samenwerken
- vakinhoudelijke voorbereiding op deze oefeningen met veel aandacht voor de ambachtelijke kant
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie die diverse facetten van het vak beslaat
- aandacht voor reflectie op inhoud, samenwerking en het leerproces

Derde jaar: verdiepen en onderzoeken

- focus op verdiepen en onderzoeken van filmische mogelijkheden, maar ook van de eigen ambachtelijke en artistieke mogelijkheden en ambities
- ruimte voor individuele leerroute
- een kleinere en een grote gemeenschappelijke praktijkoefening
- nog een deel basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- excursie
- filmfestivals
- mogelijkheid tot stage
- start voorbereiding 4^e jaarsfilm

Vierde jaar: profileren en bewijzen

- in het teken van de 4^e jaars film(s) of individuele leerroute
- eindopdracht speelfilm/seriebijbel
- vakspecifieke praktijk / theorie
- mogelijkheid tot stage
- onderzoek
- voorbereiding beroepspraktijk

Een overzicht van de eindcompetenties (dat wat een student aan het eind van de opleiding, als beginnende beroepsbeoefenaar, moet kunnen) is te vinden in Bijlage 1. Meer informatie over de doelen van de opleiding is te vinden in paragraaf 3.2 van het algemene deel van de studiegids.

Programmaoverzicht jaar 1

Het eerste jaar, de propedeuse, biedt een stevige algemene basis voor het professionele filmmaken en vormt daarmee het fundament van het vierjarige onderwijsprogramma. Studenten van alle afstudeerrichtingen samen volgen grotendeels een gemeenschappelijk programma waarin de 'fundamentals' van het filmmaken aan bod komen, zowel artistiek/inhoudelijk als technisch. Basistheorie, kleine praktijkoefeningen en festivalbezoek wisselen elkaar af en zo maken alle studenten kennis met het filmvak in de brede zin van het woord.

Daarnaast is er een specialisatieprogramma waarin je samen je vakklasgenoten dieper kennis maakt met artistieke/inhoudelijke en technische vaardigheden van je eigen afstudeerrichting

- Gemeenschappelijk programma
 - Blok 1: Film als kunstvorm 7,5 EC
 - Blok 2: Idee ontwikkeling 7,5 EC
 - Blok 3: Visual storytelling 7,5 EC
 - Blok 4: Sound design en montage 7,5 EC
 - Blok 5: Documentaire 7,5 EC
 - Blok 6: Fictie 7,5 EC

- Specialisatieprogramma Scenario 15 EC
Introductie in ambachtelijke (schrijf)vaardigheden, het ontwikkelen van verhalende verbeeldingskracht en het onderzoeken van de geschiktheid voor het beroep.

Je kunt in het propedeusejaar nader onderzoeken of je opleidingskeuze de juiste is. Andersom is het voor de opleiding een gelegenheid om nader te onderzoeken of je geschikt bent voor de opleiding. Aan het eind van het schooljaar wordt formeel vastgesteld of je aan de eisen voldoet om toegang te krijgen tot de hoofdfase van je afstudeerrichting. Deze eisen staan beschreven in artikel 11 van de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Wanneer je alle onderdelen van de propedeuse met succes hebt afgerond, en dus de 60 studiepunten behorend bij jaar 1 hebt behaald, ontvang je een propedeusegetuigschrift.

5. DETAILBESCHRIJVINGEN PROGRAMMA JAAR 1

Blok 1: Film als kunstvorm

Het blok 'Film als kunstvorm' is de eerste van de zes blokken waaruit het gemeenschappelijke deel van de propedeuse bestaat. Logischerwijs staat het vooral in het teken van kennismaken. Kennismaken met elkaar, in de jaargroep en in je vakklas, met docenten en medewerkers, met het gebouw. Maar ook met hoe het er op de Filmacademie aan toe gaat, hoe het onderwijs in elkaar zit en wat er van je verwacht wordt.

Inhoudelijk biedt het blok een introductie op de filmgeschiedenis en de dramaturgie. Wat verstaan we onder 'film'? Hoe verhoudt het zich tot andere kunstvormen? Hoe verhouden goede films van nu zich tot de (film)geschiedenis? Wat maakt een verhaal tot een goed verhaal? En dan vooral: de rol daarbij van de dramatische structuur.

Dit blok bestaat naast enkele theoretische verkenningen voor een belangrijk deel uit goed naar films kijken en deze analyseren. Klassiekers uit de filmgeschiedenis, maar ook actuele films die dit jaar draaien op het Nederlands Film Festival (NFF) in Utrecht. Daartoe leer je gebruik te maken van een analysemodel. Daarnaast ga je ook praktisch als maker aan de slag door allemaal een persoonlijke audiovisuele monoloog te realiseren en te ervaren wat dat met je doet als filmmaker.

Literatuur/ leermiddelen

- David Cook, a history of film
- David Howard end Edward Mabley, The Tools of Screenwriting, 1995

De kosten voor alle leermiddelen van de propedeuse zijn reeds betaald in de leermiddelenbijdrage. De literatuur wordt uitgedeeld tijdens de lessen.

Leerdoelen

Na afloop van dit eerste blok kun je:

- De basiskenmerken en –principes van de dramatische structuur van een vertelling herkennen en de werking ervan uitleggen en verklaren
- Scripts van anderen analyseren en er een interpretatie over verwoorden m.b.v. basisbegrippen uit de dramaturgie
- Films van anderen analyseren en er een mening over verwoorden
- Jouw huidige kwaliteiten als beginnend filmmaker aangeven (nulmeting)
- Aangeven hoe het voor jou was om als filmmaker met anderen aan iets persoonlijks te werken
- Je huidige sterke en minder sterke punten aangeven m.b.t. schriftelijk communiceren (Nederlands) en m.b.t. samenwerken

Daarnaast heb je ook gewerkt aan enkele lange termijn doelen die pas later worden getoetst en beoordeeld:

- Het specifieke van film en de verschillen en de overeenkomsten tussen film en andere kunsten schetsen
- De hoofdlijnen van de geschiedenis van de narratieve film/documentaire (cinema/tv/online) schetsen en daarbij de belangrijkste kenmerken van de verschillende perioden aangeven
- Enkele belangrijke klassieke films of filmfragmenten in eigen woorden historisch duiden

Blokdocenten

Ellen-Alinda Verhoeff, Menno Otten en René van Uffelen

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Amrita Das (diversity facilitator), Daan van den Hurk (filmpianist), Anna de Beus & Ed Caffin (docenten professionele ontwikkeling), Elvira Porcedda (scenario).

Onderwijsvorm

Een mix van colleges, individuele opdrachten, groepsopdrachten en festivalbezoek.

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we na of je de leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand van drie toetsopdrachten:

- Scriptanalyse van een korte film
- toetsopdracht Nederlands Film Festival (NFF)

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 2: idee ontwikkeling

In dit blok gaat het om de ontwikkelingsfase: hoe kun je een idee of concept voor een film ontwikkelen? Hoe kom je aan een goed idee en hoe ontwikkel je dat tot een verhaal geschikt voor een documentaire of fictie film? De 'werkelijkheid' staat daarbij centraal als thema. Wat is die 'werkelijkheid'? En hoe kun je die werkelijkheid benaderen vanuit een documentaire- en fictief oogpunt?

Week 1 en 2 zijn gericht op het onderzoeken en ontwikkelen van idee voor korte fictie film, Week 3 en 4 zijn gericht op het ontwikkelen van een documentaire idee.

Tijdens dit blok bezoeken we het documentaire festival IDFA. Dit is het grootste en belangrijkste internationale filmfestival op het gebied van de documentaire. We gaan documentaires bekijken die filmisch gezien belangwekkend of vernieuwend zijn, die relevant zijn voor de huidige maatschappij en die de kijker ertoe brengen na te denken, te discussiëren en vragen te stellen. We sluiten IDFA af met een betoog van een voor jou toonaangevende documentaire.

Films

De filmlijst is te vinden in de digitale leeromgeving (DLO) voor dit blok.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- Op basis van research een idee vinden en ontwikkelen naar een gegeven vorm
- Bij deze ontwikkeling de basiskennmerken en -principes uit de dramaturgie inzetten
- In een eenvoudig filmplan; motivatie, verhaal, dramatische potentie en personages omschrijven
- Een filmidee presenteren
- Op constructieve wijze elkaar feedback geven en ontvangen (peer feedback)
- Aangeven hoe tijdens de ontwikkelfase de creatieve samenwerking verloopt en reflecteren op jouw rol tijdens de opdrachten
- Aangeven op welke manier je verhalen in de buitenwereld kunt ontdekken
- Aangeven hoe je als filmmaker verhoudt tot de buitenwereld

Blokdocenten

Astrid Bussink, *Ellen-Alinda Verhoeff*, Eva Eissenloeffel

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Ido Abram (*presenteren*), Manon van der Sluijs (*research*), René van Uffelen&Menno Otten (*film in context*), Eva Eisenloeffel (*productie*) Zara Dwinger (*scenario®ie*), Tom Fassaert (*regie*), Sander Burger (*regie*).

Onderwijsvorm

Het blok bestaat uit een aantal (gast)colleges waarin o.a. begrippen als research, invalshoek, vorm, conflict, synopsis, filmplan en doelgroep aan bod zullen komen. De nadruk ligt op zelfstandig werken, in kleine groepjes ga je op zoek naar verhalen uit de samenleving en doe je research ten behoeve van het ontwikkelen van een documentaire- en fictie plan.

Contacttijd

120 uur

Toets

Wát wordt er beoordeeld?

Na afloop van het blok gaan we na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald. Dit wordt beoordeeld aan de hand van het volgende:

- Groepsopdracht: het uitgewerkte filmidee voor een korte documentaire
- Groepsopdracht: het uitgewerkte filmidee voor een korte fictiefilm
- Groepsopdracht: het mondeling presenteren van je filmidee aan de groep
- Individueel: betoog IDFA

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 3: Visual storytelling

In het blok 'visual storytelling' gaan we al wat meer de diepte in: je onderzoekt actief hoe je binnen een dramatische structuur het verhaal visueel kunt vormgeven. We gaan een wereld bouwen rondom een zelfgekozen personage. Welke gereedschappen gebruiken de vakgebieden VFX&IM, Production design en Cinematography om een visuele en emotionele impact te creëren bij de kijker?

Dit blok bestaat uit theorie en colleges, waarbij je de geleerde kennis direct toepast in verschillende opdrachten. Welke beeldtaal kennen we, bewust en onbewust? Met deze kennis gaan we direct zelf aan de slag. Hoe zorg je ervoor dat je een beeld kan ruiken, proeven en voelen? In korte intensieve modules ga je je verdiepen in de inhoudelijke en praktische toepassingen van de gereedschappen van de vakgebieden. We sluiten het eerste gedeelte van het blok af met een groepsopdracht waarin we een korte film maken. Ook werk je weer verder aan film in context en de filmlijst.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- De visual storytelling in een film of documentaire herkennen en analyseren en een relatie leggen met de filmgeschiedenis
- Een basiskennis aantonen van de gereedschappen en de inhoudelijk verhalende werking van visual storytelling bij film en documentaire
- Een bepaald gegeven (script of logline) interpreteren en vormgeven in een korte scene door inhoudelijk gebruik te maken van de gereedschappen van de vakgebieden visual effects, production design en cinematography
- De rol en het samenwerkingsproces benoemen van visual effects, production design en cinematography
- Constructief communiceren bij een samenwerkingsproces (van brainstorm tot eindopdracht)

Literatuur/ leermiddelen

- Marc Matze en Mick van Rossum, online lesstof Cinematography, Filmacademie, 2018
- Lonneke Worm basis fotografie, Filmacademie, 2016
- Hans Beerekamp, docupedia.nl, zekere tendensen in de Nederlandse documentaire, 2011

Blokdocenten

Anne Winterink, Lonneke Worm, Marc Matze en Kasper Oerlemans

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Mies Rogmans (docent cinematography), Jillis Molenaar (docent Sound Design) Joery Verweij (visual effects en production design), Janneke vd. Wel (gastdocent VFX & IM), Ellen Lens (costume designer), Jan Derk v.d. Berg (docent Kunstgeschiedenis), Danyael Sugawara (studieleider regie fictie), René van Uffelen & Menno Otten (film in context), en Anna de Beus (samenwerken en communiceren)

Onderwijsvorm

Een mix van (online) colleges, praktijkonderwijs, een individuele opdracht, een groepsopdracht en festival bezoek.

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we met behulp van de beoordelingscriteria na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand de volgende producten:

- Groepsopdracht
- Individueel: film in context opdracht
- Individueel: reflectieverslag

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 4: Sound design en montage

In blok 1 t/m 3 heb je kennismaat met dramatische structuren, visuele beeldtaal en analyse. Vanuit deze basis ga je nu de werking van geluid en montage in een filmische vertelling onderzoeken. Een proces waarbij tijd, structuur en vormgeving voortvloeit vanuit idee, inhoud en concept.

Inhoudelijk biedt het blok lessen en oefeningen over de narratieve kracht van montage en geluid: Wat zie ik van wat ik hoor en wat hoor ik van wat ik zie? Hoe breng je een dramatische structuur aan? Hoe belangrijk is de plaatsing van een shot en het geluid in een vertelling? Wat is het verschil tussen een subjectieve en objectieve vertelling en hoe zet je dit in om spanning te creëren? Wat betekent dit voor de *découpage*?

Aan de hand van een case study nemen we een 'kijkje in de keuken' van het post-productieproces van een film of serie. De makers zijn aanwezig en we bespreken het inhoudelijke proces en de samenwerking. Met de opdracht 'Given Footage' ga je met alle opgedane kennis het experiment aan om de narratieve kracht van een filmische vertelling via montage en geluid verder te ontdekken.

Literatuur/ leermiddelen

- Walter Murch, *In the Blink of an Eye, A Perspective on Film Editing (Second Edition)*
- Ben Zijlstra, *leerstof Cinematisch Geluid, Filmacademie, 2018*

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- De basiskennmerken en –principes van de narratieve werking van geluid en montage in film herkennen en de werking ervan uitleggen en verklaren.
- Het narratief van een eenvoudige scene vertalen in een passend *découpage*plan
- Het specifieke van de rol van montage en sound design aangeven in relatie tot de andere disciplines

- De hoofdlijnen van de geschiedenis van de narratieve film/documentaire (cinema/tv/online) schetsen en daarbij de belangrijkste kenmerken van de verschillende perioden aangeven
- Enkele belangrijke klassieke films of filmfragmenten in eigen woorden inhoudelijk duiden.
- Werk van anderen en zichzelf beschouwen en analyseren m.b.v. een eenvoudig analysemodel en er een mening over verwoorden (geluidsanalyse)
- Reflecteren op de voortgang van de studie (terugblik blok 1 t/m 3)

Blokdocenten

Jillis Molenaar, Faye de Wilde

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Ivan Lopez Nuñez (regie/decoupage), en René van Uffelen (studieleider montage), Menno Otten (film in context), Marc Matze & Mies Rogmans (cinematography), Eva Plompen (Montage Praktisch), Alexandros Tomagian (Music in Function), Michel Schöpping (Sounddesign).

Onderwijsvorm

Een mix van colleges, individuele opdrachten en groepsopdrachten waarbij je zelfstandig en deels begeleid samenwerkt

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald. Dit wordt beoordeeld aan de hand van:

- Integrale toetsopdracht 'Given Footage'
- Toets Montage
- Geluidsanalyse

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 5: Documentaire

In dit blok gaan we ondervinden wat er allemaal komt kijken bij het maken van een documentaire. Wat is de artistieke en maatschappelijke betekenis van de documentairefilm? Wat zijn 'goede' personages en hoe maak je met hen een vertelling? Hoe werkt interview en waar kun je het allemaal voor gebruiken? Hoe kies je voor je vertelling de juiste vorm? En hoe is dramaturgie in documentaire toepasbaar? Er komen veel verschillende documentairemakers langs, zodat je een breed scala aan werkwijzen en visies voorgeschoteld krijgt.

Je gaat dit blok vooral veel aan de slag. De theorie die je krijgt, kun je zo direct toepassen in de korte documentaires die je gaat maken. Zo doe je eigen ervaring op. Hierop reflecteren en feedback geven aan anderen is daarbij ook belangrijk.

Leerdoelen

Aan het einde van het blok:

- Heb je ervaring opgedaan met een korte documentaire voorbereiden, ontwikkelen en realiseren.
- Kan je vertellend vermogen in beeld en geluid gebruiken om een creatieve documentaire vertelling te creëren.
- Begrijp je de taakverdeling binnen een documentaire en kan je deze toepassen.
- Kan je vanuit eigen rol constructief communiceren met andere betrokkenen van de documentaire.
- Kan je de kenmerken van de belangrijkste documentaire genres herkennen en benoemen.
- Kan je enkele klassieke documentaires in eigen woorden historisch duiden.
- Heb je ervaring opgedaan met werk en werkprocessen van anderen en heb je geleerd om daarop te reflecteren.

Blokdocenten voorgaande jaren:

Astrid Bussink, Reinette van der Stadt, Paul Sin Nam Richter

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Shamira Raphaëla (regie), Mies Rogmans (cinematography), Jillis Molenaar (sounddesign), Menno Otten (film in context), Réon Córdova (immersive media) Chris Westendorp (dramaturgie), Remko Schnorr (cinematography), Iris Kleinsman (research).

Onderwijsvorm

Een mix van oefeningen, workshops, werkcolleges en een integrale eindopdracht.

Literatuur

- Zekere tendensen in de Nederlandse documentaire, van Hans Beerekamp, Amsterdam: Stichting Het Ketelhuis.
- Het vak regie, een introductie, Annemiek van der Zanden en Jet Smit, Filmacademie, 2018.

Toets

- Filmplan
- De gerealiseerde korte documentaire
- Reflectieverslag

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 6: Fictie

Wat wil je vertellen? Waarom? En hoe? Net als in blok 5 zijn deze vragen je vertrekpunt, maar dit keer bij het realiseren van een korte fictiescène. Bij het maken van een fictiefilm komen doorgaans meer mensen kijken dan bij het maken van documentaire; zoals acteurs, production designers en visual effect artists. Al deze mensen moeten met de neuzen één kant op om hetzelfde verhaal te creëren.

Samen maak je een fictieve filmische scène. Een heldere vertelling, die de toeschouwer raakt. Alle fases van het productieproces komen aan bod; van idee naar onderzoek naar draaien tot post-productie en viewing. De focus ligt in al deze fases op artistiek onderzoek en het werkproces.

Samenwerken en communiceren is tijdens het maakproces essentieel. Om zowel van je eigen proces als dat van je medestudenten te leren spelen peergroups een belangrijke rol in dit blok. Met dit 6e blok rond je tevens het gemeenschappelijke deel van de propedeuse af. Aan het eind van dit blok maak je een reflectieverslag over blok 4 t/m 6 aan de hand van de competenties van de propedeuse.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kan je:

- Vanuit verschillende film-disciplines artistiek onderzoek doen naar het inzetten van filmtaal ten behoeve van het te vertellen verhaal.
- Vanuit je eigen bijdrage aan het artistiek onderzoek een onderzoeksdossier bijhouden in je DLO onderzoeksdossier.
- In samenwerking met de verschillende vakdisciplines een stijldossier opbouwen en daar vanuit je eigen vakdiscipline een constructieve bijdrage aanleveren.
- In samenwerking met alle vakdisciplines, het pre-productie-, draai- en post-productieproces van een korte fictiefilm doorlopen.
- Praktische tools uit de voorafgaande blokken op passende wijze inhoudelijk inzetten om het verhaal te vertellen.
- Constructief communiceren tijdens het gehele samenwerkingsproces.
- Constructief peerfeedback geven aan medestudenten
- Inzichtelijk formuleren hoe je leerproces is verlopen. Waarin ben je vooruitgegaan en wat zijn je verbeterpunten?

Blokdocenten

Marcel Visbeen (regie fictie, scenario), Joery Verweij (production design), Marc Matze (cinematography)

(Gast)docenten voorgaande jaren

Jillis Molenaar (sound design), Anna de Beus, (samenwerken en communiceren), Dirk Achten, (setdiscipline) Suleiman Alaoui (visual effects), Seabert Deuling (decor en constructie).

Onderwijsvorm

- De blokopdracht staat centraal. Bij de indeling van groepsopdracht wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de verschillende vakdiscipline. Het staat je echter in dit blok vrij om buiten je eigen vakdiscipline te werken. (Uitzondering: Het is studenten die in dit blok de regie van een film doen niet toegestaan óók een andere discipline uit te voeren, zoals bijvoorbeeld acteren of camera.)
- Gedurende het blok worden er verschillende colleges gegeven ter inspiratie.
- Er zijn coachingsmomenten met de blokdocenten over het filmplan en stijldossier.
- Om niet alleen van je eigen proces maar ook van dat van je medestudenten te leren, krijgt iedere groep een peergroup. Deze peergroup volgt het proces van één andere groep.

Toets

Na afloop van het blok gaan we met behulp van de beoordelingscriteria na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand de volgende producten:

- Het proces (van idee t/m eindresultaat en evaluatie) van de blokopdracht (het realiseren van een korte fictiefilm).
- Het individuele onderzoeksdossier in je DLO-portfolio.
- Het reflectieverslag ter voorbereiding van je voortgangsgesprek.

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen).
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Aan het einde van de laatste week is het mogelijk om een reparatie-opdracht te maken als je individuele verslag en/of het onderzoeksdossier niet in orde is. De precieze reparatie-opdracht zal op basis van de eindbeoordeling door de blokdocenten worden geformuleerd en zal uiterlijk half augustus ingeleverd moeten zijn.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Specialisatieprogramma Scenario

Algemene typering en inhoud

Anders dan in het grootste deel van het propedeuseprogramma volgt de student in het specialisatieprogramma specifiek onderwijs gericht op scenario. Het programma vindt gedurende het jaar in een zestal 'specialisatieblokken' plaats. Studenten leren op deze manier elkaar en de docenten beter kennen. Inhoudelijk ligt de nadruk op het verwerven van basale ambachtelijke vaardigheden en het ontwikkelen van verhalende verbeeldingskracht. Aan de hand hiervan wordt gekeken naar de geschiktheid van de student voor het beroep.

Leerdoelen

Het programma is gericht op de propedeusecompetenties.

Onderwijsvorm

Werkcolleges en zelfstandig uit te voeren schrijfopdrachten of -opdrachten (individueel, duo's, hele groep).

Docenten

Pieter van den Berg, Rob Arends, Sophie van Hoorn, Ellen-Alinda Verhoeff, Genelva Krind, Esther Wouda, Marcel Visbeen en Heleen Suër.

Toetsing en beoordeling

Integrale beoordeling van de competenties op basis van het functioneren van de student gedurende het specialisatieprogramma.

Beoordelaars

Zie docenten.

Beoordeling

De studiepunten worden na specialisatieblok 6 toegekend bij:

- minimaal 80% aanwezigheid en actieve participatie
- voldoende eindbeoordeling voor de competenties

Studiebelasting

15 EC (420 uur)

Globaal programma specialisatie in blok 1

- **Introductie specialisatie en taaltoets**

Anne van Melick, Fleur van Berge – 1 dagdeel

Op de eerste dag van Specialisatie 1 nemen we het specialisatieprogramma door en zullen de studenten een taaltoets doen.

- **Schrijfoopdrachten**

Rob Arends, blok 1, 2 en 3 – totaal 6 dagdelen

Associatief schrijven op basis van verschillende inspiratieopdrachten, in en om de Filmacademie.

- **Scenariobasics**

Pieter van den Berg, blok 1 en 2 – totaal 8 dagen

De layout van een scenario wordt uitgelegd en Pieter werkt met de studenten aan oefeningen rondom de scenariobasics: personage, arena en dramatische situatie, maar ze raakt ook al aan zaken als genre, dialoog, planting en payoff, en conflict.

Globaal programma specialisatie in blok 2

- **Scenariobasics**

Pieter van den Berg, blok 1 en 2 – totaal 8 dagen

Pieter werkt met de studenten aan oefeningen rondom de scenariobasics. In deze vervolglussen zal het gaan over protagonist en structurering. Zaken als perspectief, *story world*, en o.a. drie-aktenstructuur, *inciting incident*, resolutie en eenheid van tijd en plaats komen voorbij. Ook een eerste oefening met synopsis.

- **Filosofie (met Regie)**

Sophie van Hoorn, blok 2, 3 en 4 – totaal 7 dagdelen

Lessen filosofie en groepsdiscussie aan de hand van (filosofische) teksten en filmfragmenten waarin existentiële vragen en dilemma's opgeworpen worden over o.a. ethiek, weten, kennen, politiek, sociologie en identiteit.

- **Schrijfoopdrachten**

Rob Arends, blok 1, 2 en 3 – totaal 6 dagdelen

Associatief schrijven op basis van verschillende inspiratieopdrachten, in en om de Filmacademie.

Globaal programma specialisatie in blok 3

- **Filosofie (met Regie)**
Sophie van Hoorn, blok 2, 3 en 4 – totaal 7 dagdelen
Lessen filosofie en groepsdiscussie aan de hand van (filosofische) teksten en filmfragmenten waarin existentiële vragen en dilemma's opgeworpen worden over o.a. ethiek, weten, kennen, politiek, sociologie en identiteit.
- **Schrijfoopdrachten**
Rob Arends, blok 1, 2 en 3 – totaal 6 dagdelen
Associatief schrijven op basis van verschillende inspiratieopdrachten, in en om de Filmacademie.
- **Sequentie**
Ellen-Alinda Verhoeff – totaal 6 dagen
Met deze oefening willen we zien of een student een emotionele ontwikkeling kan beschrijven: via een personage de kijker iets laten voelen / identificeren. De student mag uit alle voorgaande oefeningen ideeën verzamelen, en maakt in deze module twee scripts van 8 à 12 minuten. Deze module is een belangrijk element in de beoordeling, maar alles hieraan voorafgaand telt mee.
- **Conflict in scènes en spel**
Genelva Krind – 3 dagen
Scènes schrijven rondom conflict: onderzoeken hoe je een conflictscène schrijft en hiermee oefenen.

Globaal programma specialisatie in blok 4

- **Filosofie (met Regie)**
Sophie van Hoorn, blok 2, 3 en 4 – totaal 7 dagdelen
Lessen filosofie en groepsdiscussie aan de hand van (filosofische) teksten en filmfragmenten waarin existentiële vragen en dilemma's opgeworpen worden over o.a. ethiek, weten, kennen, politiek, sociologie en identiteit.
- **Schrijven met geluid (met Sound Design)**
n.n.b – totaal 2 dagen en 2 dagdelen
De scenariostudenten bedenken samen met de studenten sound design situaties en geluid bij bestaand beeldmateriaal. De scenaristen schrijven dit op, de sound designers creëren het geluidsbeeld.

Globaal programma specialisatie in blok 5

- **iDekaloog (met Regie)**
Marcel Visbeen, Heleen Suèr, totaal 6 dagen
Tijdens deze lessen en praktijkoefening zullen de studenten werken met de Bijbelse tien geboden. Deze tien geboden zullen door de studenten worden geïnterpreteerd en vertaald naar een conflictscène. Deze scènes worden vervolgens door de regiestudenten verfilmd met een mobiele telefoon en door hen gemonteerd.

Globaal programma specialisatie in blok 6

- **Dramaturgie I**
Esther Wouda – 2 dagen
De eerste dramaturgiemodule in het scenarioprogramma. Esther Wouda behandelt de klassieke drie-aktenstructuur volgens Syd Field, met een dag theorie en enkele analyse- en schrijfp opdrachten die daaraan verbonden worden.
- **Dramaturgie II**
Esther Wouda – 2 dagen
Esther Wouda behandelt het analyseren van en werken met de acht verhaalstappen van Paul Ruven.
- **Korte serie**
Ellen-Alinda Verhoeff, Rob Arends – 8 dagen
De student leert het format van een webserie (online short format) kennen, samen praten over verhalen en ideeën, samen schrijven, feedback geven en krijgen, herschrijven en presenteren. In duo's schrijft de student aan afleveringen en met de hele scenarioklas wordt gewerkt aan een 'reidans'

BIJLAGE 1. DE EINDCOMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

1. Creërend vermogen

De afgestudeerde maakt filmisch werk waarin relevante verhalen vanuit een artistieke visie worden verteld.

Gedragsindicatoren:

- signaleert relevante ontwikkelingen in heden en verleden, onderzoekt de eigen fascinaties en vertaalt deze naar ideeën voor authentieke filmische verhalen.
- vertelt deze verhalen vanuit het eigen specialisme voor verschillende platforms en formats.
- creëert in samenwerking met anderen hoogwaardige filmische content in aansprekende vormgeving in beeld en geluid.
- ontwikkelt een artistieke visie en een onderscheidende signatuur.
- plaatst zichzelf en eigen werk in een breder (inter)cultureel, maatschappelijk en internationaal perspectief
- maakt effectieve keuzes in dramaturgie, storytelling en vormgeving in beeld en geluid in relatie tot beoogde doelgroepen.

2. Onderzoekend vermogen

De afgestudeerde komt door onderzoek en reflectie tot inzicht en kennis voor filmisch werk.

Gedragsindicatoren:

- verkent en experimenteert en zet bevindingen in voor de verdere ontwikkeling van eigen werk.
- formuleert relevante beroepsvragen.
- verzamelt, analyseert en interpreteert ervaringen en gegevens op een systematische manier en trekt op grond hiervan conclusies.
- onderbouwt en benut de resultaten van (eigen) onderzoek voor de ontwikkeling van filmisch werk of het specialisme.
- maakt gebruik van uiteenlopende (artistieke, ambachtelijke, theoretische en maatschappelijke) bronnen voor de ontwikkeling van eigen filmische werk.
- beoordeelt eigen en andermans werk en werkwijze op intenties, artistieke waarde en publieke perceptie.

3. Ambachtelijk vermogen

De afgestudeerde hanteert vakmatig een breed scala aan instrumentele kennis en vaardigheden bij het produceren van onderscheidend filmisch werk.

Gedragsindicatoren:

- past specialistisch vaktechnisch instrumentarium toe.
- vertaalt kennis van de mogelijkheden en onmogelijkheden van aanverwante vakdisciplines naar een optimale eigen bijdrage.
- analyseert en benoemt de mogelijke en gewenste effecten van het verhaal en zet bewust, vanuit de eigen discipline, filmische uitdrukkingsmiddelen in om deze werking te realiseren.
- stemt eigen handelen effectief af op de verschillende fases van ontwerp- en maakprocessen.
- maakt gebruik van kennis van internationaal filmrepertoire, cultuurgeschiedenis en ontwikkelingen in het hedendaagse (inter)culturele landschap.

4. Samenwerkend vermogen

De afgestudeerde draagt constructief bij aan de samenwerking in het (film)team.

Gedragsindicatoren:

- kent de eigen kwaliteiten en valkuilen binnen samenwerkingsprocessen.
- draagt actief bij aan het groepsproces.
- gaat verantwoordelijk, flexibel en respectvol om met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden, belangen, persoonlijkheden en achtergronden in samenwerkingsverbanden.
- vraagt, geeft en ontvangt feedback op een constructieve manier.

5. Vermogen tot groei en vernieuwing

De afgestudeerde kan eigen werk en werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de ontwikkeling van de filmkunst en het vakgebied.

Gedragsindicatoren:

- heeft inzicht in de eigen talenten en mogelijkheden en reflecteert op de eigen persoonlijke ontwikkeling in relatie tot de eigen positie in de sector.
- gebruikt reflecties om eigen visie en werk verder te ontwikkelen en zich te positioneren: ten opzichte van vakgenoten, in een breder kunst domein en in maatschappelijke perspectief.
- integreert technologische, inhoudelijke en artistieke vernieuwingen in eigen vakmanschap.
- is actief met eigen scholing en staat open voor collegiale toetsing en kennisdeling.

6. Organiserend en ondernemend vermogen

De afgestudeerde kan een professioneel bestaan opbouwen en de eigen projecten effectief organiseren in een (inter)nationaal opererend werkveld.

Gedragsindicatoren:

- signaleert kansen en toont zich inventief in het gebruik van creatieve processen, formats en workflows.
- past kennis toe van persoonlijke marketing en (nieuwe) verdienmodellen en maakt daarbij gebruik van relevante platforms.
- vertaalt kennis van productie, marketing en distributie naar de eigen beroepspraktijk
- vertaalt (beperkte en veranderende) voorwaarden in tijd, geld en kwaliteit naar passende werkprocessen.
- organiseert eigen werkprocessen in onderlinge samenhang en maakt bewust afwegingen tussen artistiek hoogwaardig werk, financieel lucratief werk en investeringen in toekomstig werk.
- stelt zich flexibel op in uiteenlopende beroepssituaties, maar bewaakt de eigen voorwaarden.

7. Communicatief vermogen

De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen uiteenlopende beroepscontexten.

Gedragsindicatoren:

- communiceert gericht mondeling en schriftelijk via (sociale) media binnen een interdisciplinaire, interculturele en internationale arbeidsomgeving.
- verwoordt eigen artistieke ideeën, concepten, visies, keuzes en werkwijzen helder en in passende vormen tegenover derden.
- genereert actief bekendheid en/of mogelijkheden voor eigen werk.

